

zaPAU

Edukacja XXI

Metoda Fryderyka Wielkiego

Niedawno przebywał w Polsce Profesor Kenneth G. Wilson, WIELKI laureat Nagrody Nobla z fizyki (nobleści są więksi i mniejsi – ten był naprawdę wielki), który od przeszło dwudziestu lat zajmuje się sprawami edukacji. „PAUza Akademicka” poświęciła temu wydarzeniu niemal cały numer (108).

Przypomnę więc tylko, że Profesor Wilson propaguje nowy system edukacji (nazywa go E-dukacją), zrywający zdecydowanie z obecnie obowiązującym (który pochodzi jeszcze od Komeńskiego). System ten zakłada zupełnie nowy typ szkoły, szkoły w której rozwija się indywidualność ucznia i gdzie m.in. dzieci uczą się wzajemnie. Wydaje się, że wszyscy eksperci zgadzają się, że taki system byłby znakomity. Problem polega jednak na tym, że jakkolwiek reforma edukacji wymaga kolosalnego wysiłku. Nie tylko finansowego, ale przede wszystkim mentalnego: trzeba wyszkolić armię nauczycieli i w dodatku przekonać rodziców (czyli społeczeństwo), że taki wysiłek warto podjąć. Pani Dr Zofia Gołąb-Meyer pisała we wspomnianym numerze „PAUzy” o próbach podejmowanych już tym kierunkiem, które skończyły się niepowodzeniem. Nie dlatego, żeby takie szkoły były złe, tylko dlatego, że pozostały elitarne, nie obejmując szerokich kręgów społecznych. Powstaje więc fundamentalny problem, jak przekonać tzw. szarych ludzi, żeby zaczęli żądać dla swoich dzieci takiego właśnie nowoczesnego systemu edukacji. Tego nikt nie wie i stąd, między innymi, przyjazd Profesora Wilsona do Polski.

Kilka dni temu zadzwonił do mnie jeden z przyjaciół i zaproponował metodę, która – kto wie – mogłaby doprowadzić do upowszechnienia w Polsce szkół gdzie obowiązuje

E-dukacja. Proponuje, aby w tym celu wykonać trzy kroki. Po pierwsze, skłonić pewną liczbę bardzo bogatych ludzi, aby zorganizowali takie szkoły i posłali do nich swoje dzieci, ograniczając równocześnie (surowo, ale nie całkowicie) dostęp do nich dla ludzi z zewnątrz. Po drugie, zorganizować kampanię medialną, wskazującą, że szkoły te są niedemokratyczne, że dają bogatym nieuzasadnione przywileje itd. Gdy już protest społeczny nabierze wystarczającego zasięgu, należy – po długiej i ostrej debacie – stworzyć fundusz, który umożliwi tworzenie takich szkół w każdej zbiorowości, która wykaże na tyle energii, żeby się w tym celu zorganizować. Z tym, że fundusz nie powinien być łatwy do uzyskania, wręcz przeciwnie, jego zdobycie powinno oznaczać prawdziwy sukces.

Mój przyjaciel twierdzi, że taki „zakazany owoc” pozwoli zmobilizować przekornych Polaków do podjęcia walki o nową szkołę. Czy to prawda? – Nie wiem. Ale może warto spróbować.

Anegdota mówi, że podobną metodę zastosował kiedyś Fryderyk Wielki, aby rozpowszechnić w swoim państwie uprawę ziemniaków. Obsadził nimi pola królewskie i postawił strażę, strzegącą upraw. Nieufni dotąd wieśniacy, zaczęli masowo wykładać „królewski przysmak” (straż oczywiście nie pilnowała zbyt rzetelnie) i w ten sposób ziemniaki stały się popularnym pożywieniem.

Wiem, zorganizować szkołę trudniej niż zasadzić ziemniaki. Polak potrafi?

ABBA

3 lutego 2011

Adam Korpak, *Ach! Wiec to tak!*

PAUza Akademicka – www.pauza.krakow.pl – Tygodnik Polskiej Akademii Umiejętności i środowiska naukowego.

Rada Redakcyjna: Magdalena Bajer, Andrzej Biafas, Aleksander Koj, Janusz Limon, Ewa Lipska, Stanisław Rodziński, Adam Strzałkowski, Andrzej Szczeklik, Piotr Sztompka, Jerzy Vetulani, Marta Wyka, Jerzy Wrozumski, Franciszek Ziejka.

Redakcja: Andrzej Kobos, Marian Nowy;

Anna Michalewicz – dyrektor administracyjny, Adam Korpak – grafika, Witold Brzoskowski – sekretarz redakcji, fotoskład.

Adres do korespondencji: Polska Akademia Umiejętności, 31–016 Kraków, ul. Sławkowska 17; e-mail: pauza@pau.krakow.pl

Oczekujemy na artykuły do 6 000 znaków (ze spacjami) i ilustracje w formacie JPEG o rozdzielczości 300 dpi. Redakcja zastrzega sobie prawo skracania artykułów i korespondencji oraz zaopatrywania ich własnymi tytułami. Artykułów niezamówionych redakcja nie zwraca.

Subskrypcja: bezpłatną elektroniczną prenumeratę PAUzy można zamówić wysyłając e-mail na adres: pauza@pau.krakow.pl